

א' ב' על הפרשה פרשת פנחס

בני קרח תשובה הרהרו
ולכן נצלו ולמה זכו?

איזה עם מצוים ישראל לצרור
כי החטיאו אותם בדבר פעור?

לעילוי נשמת
סבתי
הרבנית הצדקנית
חווה רחל בת ר' משה
גרינבוים ע"ה

מה בקשו בנות צלפחד
כדי שאחוזתם לא תפחת?

מה עשה משה ליהושע תלמידו
כדי להכינו ולהכשירו לתפקידו?

באיזה חג שמיני עצורים מעבודה
כי קשה על הקב"ה הפרידה?

מי הוא הכהן שבאורים ישאל
ועל פיו יצאו ויבאו בני ישראל?

מה יהיה שכרו
של פנחס וזרעו?

כיצד חלקו את הנחלות לשבטים
במספר שמות, על פי הפקודים?

מי מבני ראובן חטאו
ועם קרח באדמה נבלעו?

לאן אמר ה' למשה שיעלה
ומקום קבורתו לא יתגלה?

מה אמר ה' למשה שיקרה
לאחר שאת הארץ יראה?

מי היה נשיא שבט שמעון
שחטא עם כזבי וגרם לחרון?

שבט לוי המיוחד
מאיזה גיל נפקד?

כשהכין משה את המנהיג הנבחר
איזה חסרון על העם אמר? (רש"י)

מי היתה אשת עמרם
ואם אהרון, משה ומרים?

מי מיוצאי מצרים נשאר
שלא מת במדבר?

ל
מ
נ
ס
ע

פ
צ
ק
ר
ש
ת

א
ב
ג
ד
ה
ו
ז
ח
ט
י
כ

קינה לבין המצרים

איך בגפן ענבים,
בניך צמאים ורעבים,
גלתה יהודה לאויבים,
דלקונו על ההרים, שמו לנו מארבים,
הלוא ה' זו חטאנו נפלנו בין אכזרים כעורבים,
ווי לנו שאת מקדשינו לתקופה כה ארוכה עוזבים,
זכרה ירושלים זמנים שרוח הקודש שואבים,
חסדיו המרובים לא נכלו בניו האהובים,
טובים היו הזמנים ששמרנו את אשר אנחנו מצוים,
ישבו לארץ בניך שלכבודך כואבים,
ככלה מחופתה יצאנו נעלבים,
לא שמענו שובו בנים שובבים,
מה נצטדק הלוא קיבלנו על עצמנו להיות ערבים,
נטרפנו בידי זאבים,
סרנו ממצוותיך הטובים,
עזבנו דברי תורתך הנעימים והערבים,
פלגי מים ובים של דמעות טובעים,
צהרים נהפך לנו כערבים,
קראנו שמך את עצמנו לפניך להיות מקריבים,
ראה עניינו והחזירינו להיות לפניך ניצבים,
שלח לנו מהרה משיח בזכות הנעלבים ואינם עולבים,
תאמר לציון האיר השחר וכולנו לציון חוזרים ושבים,
הגרה"ב נבנצאל שליט"א

מי השיב את חמת הקל
שלא יכלה את בני ישראל?

למי היו רק חמש בנות
צדיקות, חכמות ונבונות?

מה עשה פנחס
כשעל כבוד ה' חס?

באיזה יום נוסף
מביאים קרבן מוסף?

באיזה יום מקריבים
שני כבשים נוספים?

איזה קרבן מקריבים ליום שנים
כבש בבוקר והשני בין הערבים?

[א] "בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְיָתִי"

ישבו פעם האדמו"ר מקלויזנבורג וצ"ל והאדמו"ר ר' יואל מסטמאר וצ"ל באיזה שמחה והפרשה הייתה פנחס או בלק, פתח האדמו"ר מסטמאר בדרשתו ושאל מדוע פנחס שקינא את קנאת ה' צבקות בפרשת בלק, לא מיד אחרי זה נכתב השכר שקיבל מה', וזה נכתב רק בפרשה הבאה פרשת פנחס "הנני נותן לו את בריתי שלום"?

והוא תירץ "על פי דרכו בקודש" מפני שפנחס היה קנאי לדבר ה', ואם היה נכתב השכר של פנחס מיד לאחר המעשה בפרשת בלק, זה היה נכתב בסוף הפרשה, ויש חשש שמא יהיה איזה כחה שתלמד עם הרבה שלה פרשת בלק ולא תגיע לסוף הפרשה, כך שיהיו ילדים שלא יידעו שהקב"ה משלם שכר טוב על "קנאות", שלכן זה המתין ונכתב בתחילת פרשת פנחס בשביל שכל ילד שלומד עם הרבה שלו בחיידר והוא וודאי יתחיל את תחילת הפרשה, וכן שקוראים את זה בשני וחמישי כך שכל אחד ילמד שהקב"ה משלם שכר טוב על "קנאות"!!!

נעמד לאחר מכן האדמו"ר מקלויזנבורג וצ"ל ואמר יורשה לי ללמוד פשט אחר בעניין, והוא: שאם היה נכתב מיד השכר, כל אחד היה חושב שעל "כל קנאות" יש שכר כזה גדול, ועל כן התורה המתינה עם השכר ולא כתבה אותו מיד, ללמד אותנו שעל כל מעשה קנאות צריך להתמתן משך זמן של 'שבוע' לראות אם באמת זה היה "קנאות לשם שמים" ורק א"כ, אז באמת מגיע שכר גדול של "הנני נותן לו את בריתי שלום לו ולזרעו אחריו".

בשכר מה זכה פנחס שלא מת לעולם?

ב] "פִּינְחָס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן" (כה, יא)

ידוע מחז"ל של פנחס זה אליהו שלא מת לעולם. **ונראה לתת טעם מדוע זכה לכך?**
הגמרא בחגיגה (דף ד' ע"ב) **אומרת:** רב יוסף כי מטי להאי קרא בכי (משלי יג-כ) "ויש נספה בלא משפט", אמר, מי איכא דאזיל בלא זמניה?! אין, כי הא דרב ביבי בר אבבי וכו', שהגמי' מספרת שמלאך המות היה אחד מבאי ביתו של רב ביבי בר אבבי ויום אחד רב ביבי שמע שמלאך המות ציוה לשלוחו להביא לו את מרים המקלעת שיער הנשים (מקלעת בארמית – מגדלא), השליח התבלבל ובמקום להביא את מרים המקלעת שער נשים הוא טעה והביא את מרים המגדלת ילדים (מגדלת בארמית – מגדלא, זו כנראה היתה סיבת הטעות), כאשר השליח חזר עם נשמתה של מרים המגדלת ילדים, אמר מלאך המות לשלוחו: הרי אמרתי לך להביא את מרים המקלעת שער נשים ומדוע הבאת לי את מרים המגדלת ילדים? אמר השליח למלאך המות: אכן טעיתי, תן לי אותה ואחזיר לה את נשמתה, אמר לו מלאך המות: לא! היות וכבר הבאת אותה תשאיר אותה כאן, ועכשיו לך והבא לי את מרים המקלעת שער נשים, שאל השליח את המלאך: הרי לא הגיע זמנה של מרים המגדלת ילדים וכיצד יכולנו ליטול את נשמתה? אמר לו מלאך המות: היות והיא החזיקה בידה את האוד של התנור בכדי לנקות את התנור ותוך כדי כך היא הניחה את האוד על ברכיה, היא נכוותה והורע מזלה וכך יכולנו להמית אותה על אף שעדיין לא הגיע זמנה. **שאל רב ביבי בר אבבי את מלאך המות:** סוף כל סוף מה אתה עושה עם אותם שנים שנטלת? **אמר לו מלאך המות:** אני נותן אותם לתלמיד חכם שמעביר על מידותיו. והנה פנחס היה תלמיד חכם שמעביר במיליה שהרי "היו השבטים מבזים אותו, הראיתם בן פוטי זה שפיטס אבי אמו עגלים לעבודת אלילים, והרג נשיא שבט מישראל" ולא השיב להם דבר, לכן זכה שכל אותם השנים מכל העשרים וארבע אלף שמתו במגפה ניתנו לו.

ומענין לענין... שואלים בשם הגאון מוילנא, הרי כידוע (ב"ב טז ע"א) הוא שטן הוא יצר הרע הוא מלאך המות, ואם כן כאשר יש לשטן- היצר הרע-המלאך המות שנות חיים שיכול הוא להעניק לבני אדם, למי יעדיף לתת אותו, האם לתלמידי חכמים - לצדיקים, או לרשעים?... לכאורה בודאי שהרבה יותר משתלם ליצר הרע להעניק את אותם שנים לרשעים... הוא הרי יעשה בשבילו את העבודה למשך זמן ארוך יותר... ומדוע מעדיף מלאך המות לתת את אותו שנים דווקא לתלמיד חכם שמעביר על מידותיו?... **אומר הגאון פשט נפלא:** הרי כתוב (וימא לח ע"ב) כיון שיצאו רוב שנותיו של אדם ולא חטא שוב אינו חוטא, ואם כן נמצא שאדם שנגזר עליו שיחיה שבעים שנה והוא כבר הגיע לגיל שלשים ושש ולא חטא, שוב לא יחטא עוד! **מה עושה השטן?**... הוא מוסיף לו עוד עשר שנים לחיות – שהסכום הכולל של כל ימי חייו יהיה שמונים שנה, ואז השלושים ושש שנה שעברו כבר בלא חטא עדיין אינם רוב שנותיו ועדיין "לפתח חטאת רובץ" - יש סיכויים שיחטא...

גליון הישיבישיע'ר חומש להגרח"ב נבנצאל שליט"א

ג] **"הֲנִי נִתָּן לֹא אֶת בְּרִיתִי שְׁלֹם"**, במסכת קידושין כתוב שהאות ו' שבתבת "שלום" קטועה, ונדרשת כאילו היא אות י'. **וכתבו רבותינו המפרשים:** המהרי"ל דסקין זצ"ל והכתנות אור רמז נפלא: שכתוב בתוסי' במסכת זבחים שלא היו כהנים גדולים אלא מפנחס, ובספרי לומד זאת ממה שכתוב "את בריתי שלום" שעמדו ממנו שמונים כהנים בבית ראשון, ושלוש מאות בבית שני, והנה כשתחשוב ההימטריא של "שלום" יעלה בידך שלוש מאות ושמונים, שנרמז כאן ששלוש מאות שמונים כהנים מזרעו של פנחס ישמשו בכהונה גדולה.

ד] **"את קרבני לחמי לאשי ריח ניחחי תשמרו להקריב לי במועדו"**
החתם סופר גילה רמז נפלא שבפסוק הזה נרמזים כל מספר השנים שהקריבו בני ישראל תמידין. כיצד? ארבעים שנה הקריבו במדבר, כשנכנסו לארץ הקריבו עוד 440, ובנין ביהמ"ק הראשון היה קיים 410 שנה, וביהמ"ק השני היה קיים 420 שנה צא וחשוב סך כל מנין השנים: ותמצא שהם אלף שלוש מאות ועשר שנים. וזהו מאמר הכתוב: **"את קרבני לחמי" אלו התמידים ל"אשי" למנון אש"י,** דהיינו **אלף שני** בהם תקריבו את ריח ניחוחי, ומעת אשר יעברו השנים הללו ויחרב ביהמ"ק, אז **תשמרו להקריב לי במועדו,"** היינו תשמרו תצפו ותמתינו מתי תזכו להקריב לי במועדו היינו במועד הגאולה.

ה] **"לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום"** (פרק כ"ה פסוק י"ב)

במדרש כתוב: אמר הקב"ה בדין הוא שיטול שכרו.
שואל המגיד מדובנא מה כוונת המדרש, מה מיוחד בפנחס, הלא כל העושה מצוה, "בדין הוא שיטול שכרו"!
מתרץ המגיד מדובנא על פי משל: נער עזוב ללא משפחה וקרובים השכיר עצמו לשרת אצל עשיר אחד, והמשכורת שלו היתה אכילה, שתיה ולינה בבית העשיר, וכך נמשך הדבר מספר שנים.

פעם אחת בעיצומה של סעודת פורים בשעה שהיו מסובים רבים על שולחנו של העשיר, דפק סוחר גדול בבית העשיר וביקש לקנות סחורה מחנותו של העשיר. אינני יכול, דחה אותו העשיר, כעת זה זמן של משתה ושמחה, שוב מחר ואתן לך כל מה שתבקש, ניגש הנער אל האדון העשיר, ואמר לו, אדוני, אני ארוץ אל החנות ואביא לסוחר כל מה שביקש. אמר לו העשיר מדוע לך להפסיק את סעודתך? ענה לו הנער המסור: מה בכך, אני מיד שב בחזרה לסעודה, אמר ועשה.

למחרת ניגש העשיר לנער המשרת ואמר לו, אמור נא לי כמה מגיע לך על עבודתך שעבדת אצלי כמה שנים?
ענה לו הנער לא מגיע לי כלום, הרי סיכמנו שבתמורה לעבודה אני אוכל על שולחןך ואת זה אתה מקיים כראוי.
אמר לו העשיר, צודק אתה שזה היה הסיכום בינינו, אבל כל זה בגלל שחשבתי שאכילתך חשובה בעיניך כמשכורת, אולם כעת נוכחתי לדעת שאין הארוחה חשובה בעיניך כל כך, עד שעזבת את האוכל ופנית לעזור לי – מן הראוי שתקבל משכורת ממש.

אומר המגיד מדובנא- הנמשל הוא כך:

אדם רגיל אין בכוחו להשיב לבוראו על כל החסדים שעושה עמו, ואפילו אדם ששומר את כל המצוות בדקדוק רב וירא את ה', גם כן אין זה תשלום מספיק להקב"ה, מכיון שמקבל את המתנה מאת ה' החיים הבריאים, כבר יש לו את תשלום הגדול ביותר תמורת כל המצוות שעושה לכבוד בוראו.

אולם פנחס כאשר סיכן את חייו למחות על חילול ה' וכמעט שהרגוהו שבט שמעון, הוכיח שהמתנה הגדולה ביותר "החיים" אינם שווים בעיניו מול **כבוד שמים**, אם כן אמר הקב"ה צריך לתת לו שכר אחר מכולם.

ו] **"כְּבָשִׁים בָּנִי שָׁנָה תְּמִימִים שְׁנַיִם לְיוֹם עֲלֵה תְּמִיד"**

כתוב בעל הטורים: בשנה 365 ש"ה ימים, וכשכל יום מקריבים שני תמידים, יעלה במשך השנה: 730 קרבנות, ורמוז זה בפסוק **"תמימים שנים ליום"** ראשי תיבות תש"ל שרמוז על 730 הקרבנות שקריבים בשנה.